

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàən kì kiiyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzə wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vifii vé wíri wùn à wòŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋn keé ngèngèr wùn à BiiMéé, a`fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiiyín jì dzə á shíi wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàən é shíi jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kər dzəə yimò' fòo sə vitú vév fó sa' vitaavíi wùn á nə'sí,

Mo kí dzàən é shíi fòo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fòo səə biímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrénj vé lùmèn w`n wíiy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'em ye junə dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà`àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghevém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə`m kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàən ben,

Dzə'em Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vifii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à dunrìi fó a tavír ghevém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kiiy e kfèn a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm réŋrénj fó ghevəm wùn à fó ghàŋ, á yo' dzəə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vifii, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fér və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wíiy, kìn lám, biímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'em si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kər vitaaví fó a dzə e tin, fòo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kɪŋən.

4

Wír yò' kér fó a òm vikwàn, kìn a òm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiinè wír msòṅ, kìn dzè é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virá' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè réṅréṅ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réṅréṅ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réṅréṅ là nya' e ghan se kinyà' kí nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòṅ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wònṅ nəə e wun kinyò, e tàr kijunṅ e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonṅ foon kìn ye yì dzəən é ṅwà' nsər woó wònṅ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wònṅ, a bó nsər yeé wònṅ yo' bìimé.

10

Wír dzəm kér ghay réṅréṅ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ṅgèṅgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réṅréṅ mo yì dzəən là kilo' fóo òm vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzè á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṅgèṅgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réṅréṅ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzè kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónṅ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzè á fò ṅge' là' ye yì shaa kinyo ke ṅwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shiíy ááwuneé mvəm wonṅ mo wù konṅé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wònṅ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bàṃ e wun wònṅ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzè wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn f́oo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kf́é (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kf́é. Áwune kër vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzé cá' a dzè cá' a dzè fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzè á wàa dzə.
3. Kf́é dzè f́omo Nyù, a kfèn dzè kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu réŋrŋ mo dzè wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì ré, vífí vé wùn à biímé rə́. Ghay rə́ne tátí vitaáví vee f́oo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì f́oo dìn biímé ré moo é dùŋrì, e yìi, e ghvəm wùn à f́oo lè m nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay f́oo shù kinyo wùn à f́oo suúy kwa'tì rá; ghay rə́ne f́o vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à f́oo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì sí e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay f́oo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəèn koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay f́oo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin f́oo sho' wíri aá li kirá' kf́é.
2. Wir dzèm kër ghay réŋrŋ f́oo li kinyo kf́é e dù sho e virə' vé lì m vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rə́ne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rə́ne wiy a yìi wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋ ví, aá wiy a sho' e kilìti kìn é dzəə yee réŋ yì m'ò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wìr woó wòn kér ghay ló a dzə e kiñèn, e klèn a yen ji woñe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun réñréñ mo káv kìn kéñe dzəə`n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líí woñ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghhvème.

23

1. Wìr dzèm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfáə lim ye wù koñè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzèm wo wù lim lim réñréñ kér fó a ker vila'ày réñréñ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réñ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfáə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòñ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòñ.

24

Wìr dzèm kér ghay fóo meèmə fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam ví, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfáə rəə, moo fó yiyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfèn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé viñkfə, sé vidzəènè kin kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vó.

2. Yiy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsə yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kér ghay réñréñ fó a dzə à kiñèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kér ghay fóo ye'éy ñwà'. Yé'éy ràne kér fó a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e ñkè'se á dzəə yiy yé'éy sho yíyìn. Ñkè' yé'éy ye yiyìn rànn kér fó a dzə kù fo wìr dzèm. Yé'éy fèr wùn à yé líme kér fó a dzə tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzèm reñréñ mo vifíí vó ví dzəən.

2. Shíí ñwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kííy wùn à fóo tavír ghhvém yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòñ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viñkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfáə se wìr msòñ kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdèn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàyìyí kér ghay fóo sho' kfáə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfèn a yu vijun ve fèr, a ker kilíy fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzèm kér ghay fó dzə e kiñèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kér ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vó ví mo sá' ràne suuyìn.

29

1. Wìr dzèm kër fó a lìm, a dzè e wun kilin bì'fo dzèèn fó cá'cá' fo dzè wù kù'yír kitú kfá là kinjivìr.
2. Mo wìr dzèm din ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kíiy wùn à ghwéme fo ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fòo runér rénrénj mo lìi wo junj, nyaáj woó wòn wùn à dzə'əm ye junje e wòn wo wìr dzèm kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzè a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè shó e sa' fèn ke dzè kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaáví ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saŋen é sa'fèn.
